

Strah pred industrijo?

Kaj je prijazno investicijsko okolje? Predstavniki multinacionalke je na nedavni Veliki investicijski konferenci, ki smo jo organizirali na GZS, povedal, da je na Dunaju z enim klicem prišel do vseh podatkov o pogojih za realizacijo novega industrijskega projekta. Sogovorniki s slovenske strani smo od sramu gledali v stran, obremenjeni z nemogočimi razmerami v naši državi. Sogovornik je vsaj malo omilil naše nelagodje z informacijo, da je bilo za realizacijo podobnega projekta v Berlinu tudi 10 klicev na različne »uradne« strani premalo, da bi prišel do celotnega odgovora.

V Sloveniji je zunaj ograje posameznih industrijskih objektov skoraj nemogoče postaviti nekaj novega. Sploh ni nujno, da gre za morebiten poseg v prostor na kmetijskem zemljišču. Kot vidimo na primeru Magne, ima v takih primerih težave celo tak »investicijski dream team« (sanjska ekipa, v prevodu), v katerem igrajo najvišji vladni predstavniki kar v prvi peterki. Spoštuječ predpise, je torej legalno pot projekta Magna izjemno težko izpeljati.

Zakaj so razmere pri nas tako nevzdržne, ko gre za nove, greenfield investicije? Sledite denarju, je moto, ki se ga v svojih romanih drži Agatha Christie, ko razkriva temna ozadja različnih zločinskih dejanj. Verjetno je v enem delu pri ovirah za nove investicije v ozadju tudi to – izsiljevanje nekaterih, da bi za morebitno izgubo, lastnine, miru ... iztisnili čim višjo odškodnino. A v primerih, s katerimi sem se v zadnjih 10 letih srečal na GZS, in žal jih je bilo veliko, ko so se podjetja obrnila na nas za pomoč pri pridobivanju soglasij, je šlo še za mnogo resnejša vsebinska nasprotovanja.

Najbolj me skrbi apriorno negativna stigmatizacija vlaganj v industrijske objekte. Vsak, ki ima pet minut

časa, je sposoben z velikim medijskim odmevom dokazovati – brez konkretnih argumentov – da gre pri novih naložbah za umazano (?) industrijo, ki se je v tujini branijo, in da bomo z njenim vstopom v Slovenijo dobili novo ekološko katastrofo.

Stigmatizacija je naravnost podivjala z nesrečo v Kemisu. Vsi, ki so tja vlagali svoje odpadke, so bili v delu strokovne in politične javnosti v hipu kriminalizirani. Nobenega opravičila ni bilo slišati, ko se je pojavila informacija, da so v Kemisu vozili odpadke tudi iz slovenskega zdravstva. Kot neizbežna reakcija se pojavi strah pri državnih uslužbencih, ki začnejo z izjemno natančnostjo iskati minimalne razloge, da novih investicij ali podaljšanja obratovanja obstoječim ne dovolijo.

Negativna stigmatizacija industrijskega razvoja je posledica pomanjkljive industrijske razvojne strategije, neučinkovitega prostorskega načrtovanja, spolitiziranega odločanja na lokalnih ravneh. Na koncu se vse skupaj zrcali v zakonodaji, ki je na eni strani preobsežna, da bi jo bilo moč učinkovito izpolnjevati, na drugi strani pa preohlapna, da bi jo bilo moč učinkovito uporabljati pri delovanju.

Ne gre le za Magno, gre za številne nove projekte, tudi mnogih domačih investorjev, ki že vrsto let počasi, mnogo prepočasi pridobivajo soglasja za nove projekte. Slovenija potrebuje tudi poseben zakon o spodbujanju investicij. A še bolj kot to potrebuje manj zakonov. Tiste, ki bodo obstali, pa poenostavljene. Da jih bomo uporabniki z lahkoto razumeli in izpolnjevali, uradniki pa preprosto in pregledno nadzirali njihovo spoštovanje. ^{gg}

Slovenija potrebuje zakone, ki jih bomo uporabniki z lahkoto razumeli in izpolnjevali, uradniki pa preprosto in pregledno nadzirali njihovo spoštovanje.

Samo Hribar Milič
Generalni direktor GZS

Foto: Barbara Reya